

СТАНОВИЩЕ

на министъра на правосъдието по искането за установяване противоконституционност на разпоредбата на § 12 от Закона за изменение и допълнение на Закона за данъка върху добавената стойност / Обн. ДВ, бр. 95 от 2009 г./

С искане на Президента на Република България се повдига въпроса за установяване на противоконституционност на разпоредбата на § 12 от Закона за изменение и допълнение на Закона за данъка върху добавената стойност / Обн. ДВ, бр. 95 от 2009 г./.

Искането на Президента на Република България е допуснато за разглеждане с Определение на Конституционния съд от 22 декември 2009 г. С определението си Конституционният съд е конституирал като заинтересована страна по това дело и министърът на правосъдието с възможност да изрази становище.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

По повод искането на Президента на Република България за установяване противоконституционност на разпоредбата на § 12 от Закона за изменение и допълнение на Закона за данъка върху добавената стойност /ЗИД на ЗДДС/ изразявам следното становище:

В направеното искане е изтъкнато, че:

- посочената разпоредба противоречи на чл. 56 и свързаните с него чл. 30, ал. 4 и чл. 122 от Конституцията на Република България;
- възникват основателни съмнения за противоречие с чл. 60, ал. 1 от Конституцията на Република България.
- разпоредбата на § 12 от Закона за изменение и допълнение на Закона за данъка върху добавената стойност нарушава чл. 6, ал. 2 от Конституцията.

На първо място, се поддържа становището, че съгласно чл. 56 от Конституцията, всеки гражданин има право на защита, когато са нарушени или застрашени негови права или законни интереси и че разпоредбата на § 12 от ЗИД на ЗДДС накърнява посочената конституционна норма. С оглед на това, че тази конституционна норма се прилага съвместно с други норми /чл. 30, ал. 4 и чл. 122/ от Конституцията се твърди, че разпоредбата на § 12 от ЗИД на ЗДДС нарушава и тези норми.

Споделя се разбирането, че нормата на чл. 44, ал. 1, т. 5 от Закона за данък върху добавената стойност /ЗДДС/, уреждаща данъчно облекчение, чрез определяне като освободена доставка на процесуалното представителство, е една от гаранциите за правото на защита по чл. 56 от Конституцията, урудено в закон. Счита се, че когато се отменя норма, гарантираща основно право, се засяга самото право и това произтича от същностната особеност на редица конституционни норми, които са формулирани като норми-принципи, и стават приложими чрез други норми на самата Конституция или развити в норми на закони и други актове.

Поддържа се, че чрез отмяната с § 12 от ЗИД на ЗДДС на чл. 44, ал. 1, т. 5 от Закона за данък върху добавената стойност /ЗДДС/ упражняването на правото на процесуално представителство на гражданите ще се включи в общия режим на чл. 3 от закона за облагане на свободните професии. Така гражданите и техните защитници ще бъдат задължени да отчетат тази доставка. Твърди се, че тази отчетност е отчетност на самото упражняване на конституционното право, което се приема като нарушение на посочените по-горе конституционни норми. Сочи се, че данъчната тежест ще се понесе от физическите лица, потребители на услугата, които били единствено адресат на това облекчение.

Счита се, че чрез отмяната на данъчното облекчение, правото на защита остава без една своя важна гаранция и неговото упражняване се утежнява чрез възможността да бъде обложено с данък върху добавената стойност. Посочено е, че функция на правовата държава е да гарантира безпрепятствено осъществяване на основните права, а не да ги ограничава извън допустимите от Конституцията предели, включително чрез облагане с данъци и в този смисъл разпоредбата противоречи на свързаните с чл. 56 норми на чл. 30, ал. 4 и чл. 122, ал. 1 от Конституцията на Република България.

На второ място, в искането се сочи, че облагането на правото на защита поражда основателни съмнения за противоречие с чл. 60, ал. 1 от Конституцията на Република България, според който гражданите са длъжни да плащат данъци съобразно техните доходи и имущество. Съображение за това съмнение и твърдение е разбирането, че разпоредбата на чл. 60, ал. 1 от Конституцията е приложима и за косвените данъци. Счита се, че упражняването на правото на защита не може да бъде обект на облагане с данък, защото по характера си то не е имуществено право и не може да се преценява според доходите и имуществото на лицата, така както е определено. Възприето е, че в случая по-скоро данъкът се дължи независимо от доходите и имущество на лицата, а неговия размер ще е съпоставим със стойността на адвокатското възнаграждение и по този начин, чрез отмяната с § 12 от ЗИД на ЗДДС, се въвежда данъчно задължение в нарушение на чл. 60, ал. 1 от Конституцията.

На трето място е изложено, че нормата на § 12 от ЗИД на ЗДДС накърнява и чл. 6, ал. 2 от Конституцията. При аргументиране на нарушението се сочи, че отмяната на данъчното облекчение и облагането с данък върху добавената стойност поставя гражданите, и адвокатите в неравнопоставено положение според имущественото им състояние. Сочи се, че гражданите ще бъдат принудени да реализират правото на защита според имущественото си състояние и според това дали защитникът е регистриран или не по ЗДДС. Твърди се още, че тези които нямат възможност да платят дължимия данък, ще са ограничени в правото им на личен избор на защитник.

15

Направеното искане е неоснователно и следва да бъде отхвърлено по следните съображения:

I. По отношения искането за обявяване противоконституционност на § 12 от ЗИД за ЗДДС спрямо чл. 56 и свързаните с него чл. 30, ал. 4 и чл. 122 от Конституцията на Република България

Безспорно е, че всеки гражданин на Република България има право на защита, когато са нарушени негови права и законни интереси. Правото на защита е едно от основните права, регламентирани в Конституцията и това право на Република България. Всеки гражданин може да реализира това си право пред всички правораздавателни органи и държавни учреждения. Всеки гражданин може да се явява лично или да упълномощи друго лице – защитник, който да го представлява или да се явява с него.

В случая,

С разпоредбата на чл. 44 от Закона за данък върху добавената стойност /Обн., ДВ, бр. 63 от 2006 г., в сила от деня на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз/ са определени някои доставки на стоки и услуги, включително такива с нестопански характер, като освободени от облагане с данък върху добавената стойност, доколкото това не води до нарушаване на правилата за конкуренцията.

При приемане и влизане в сила на закона процесуалното представителство, което е само част от дейността на адвокатите, не е регламентирано като освободена от облагане доставка на услуги с нестопански характер. Първоначалната разпоредба на чл. 44 от ЗДДС, след приемането и влизането ѝ в сила, не е оспорена като противоконституционна.

Освобождаването от облагане на процесуалното представителство, като доставка на услуга с нестопански характер, е регламентирано със Закона за изменение и допълнение на ЗДДС / ДВ, бр. 108 от 2007 г./ Съгласно новата т. 5 в ал. 1 на чл. 44 от закона, част от дейността на адвокатите, свързана само с процесуалното представителство, с което се осъществява правото на защита на физически лица в досъдебни, съдебни, административни и арбитражни производства, е определено като освободена доставка. Тази разпоредба, в частта с която процесуалното представителство е определено като „доставка на услуга от нестопански характер” не е оспорена като противоконституционна.

Т. 5 на ал. 1 на чл. 44 ЗДДС действа за период от влизането ѝ в сила от 19.12.2007 г., до отмяната ѝ.

Същото е отменена с процесната норма на § 12 от ЗИД на ЗДДС /Обн. ДВ, бр. 95 от 2009 г./ в сила от 1.01.2010 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

1. Република България е правова държава. Тя се управлява според Конституцията и законите на страната.

Държавна власт се упражнява на основата на Конституцията и на закони, които не ѝ противоречат. В изпълнение на този принцип, Народното събрание /НС/ упражнява изключителната си компетентност да въвежда данъци като бюджетни приходи, да определя техния размер и субектите на данъчното облагане. В рамките на

12

законодателната целесъобразност и своята данъчна политика Парламентът е овластен да преценява тежестта на данъците, да въвежда данъчни облекчения и утежнения.

В редица свои решения Конституционния съд е приел, че не противоречи на Конституцията регламентирането от Народното събрание със закон на данъчно задължените лица; определянето на обхвата на понятието "независима икономическа дейност" и на вида на дейностите, свързани с облагане, както и освобождаването от облагане.

В случая Народното събрание приемайки ЗДДС и неговите изменения и допълнения е упражнило изключителната си компетентност по чл. 84, т. 3 от Конституцията на Република България, както следва:

- С нормата на чл. 3 от закона е определен кръга на данъчно задължените лица. Регламентирано е, че данъчно задължено лице е всяко лице, което извършва независима икономическа дейност, без значение от целите и резултатите от нея;

- С нормата на ал. 2 от чл. 3 е регламентирано, че независима икономическа дейност е дейността на производители, търговци и лица, предоставящи услуги, включително в областта на минното дело и селското стопанство, както и упражняването на свободна професия, включително на частен съдебен изпълнител и нотариус, и всяка дейност, осъществявана редовно или по занятие срещу възнаграждение, включително експлоатацията на материално и нематериално имущество с цел получаване на редовен доход от него. Тази норма не изключва адвокатите които упражняват свободна професия, включително чуждестранните адвокати, от кръга на данъчнозадължени лица. Тя не се повдига за обсъждане пред Конституционния съд и не се оспорва в искането. Прието е, че както българските, така и чуждестранните адвокати и техните професионални формирания, които упражняват дейност на територията на страната в съответствие със закона, са данъчнозадължени лица и тази дейност е независима икономическа дейност;

- Със закон са определени обхвата на облагане и освободените от облагане доставки на стоки и услуги.

Изключителната си компетентност по чл. 84, т. 3 от Конституцията на Република България, Народното събрание е упражнило и при приемане на Закона за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност /Обн., ДВ, бр. 95 от 2009 г./, включително разпоредбата на § 12 от него.

Това, че на определен етап от развитие на законодателството, част от услугите, предоставяни от адвокатите, свързана с процесуалното представителство на физически лица, е била определена като освободена сделка не означава, че на друг етап това не може да се измени. Изрично в мотивите на Решение № 1 от 28.02.2008 г. на КС по к. д. № 10/2007 г. /Обн., ДВ, бр. 27 от 2008 г./ е подчертано, че „конституционния статут на адвокатурата не е основание за ограничаване на изключителните правомощия на НС по своя преценка, без да засяга основни начала или принципи на основния закон, да третира адвокатите или техните професионални формирания като субекти на данъчни задължения”.

2. При упражняването на изключителните правомощия на Народното събрание и приемането на § 12 от ЗИД на ЗДДС, с която е отменена разпоредбата на чл. 44, ал. 1, т. 5 от ЗДДС не се засягат основните начала и принципи на основния закон, свързани с правото на защита.

При изследване, дали с приемането на процесната норма е допуснато нарушение в тази посока, би следвало да се анализира същността на правото на защита. В тази посока, не може да бъде подкрепено разбирането, че цената на това основно право се равнява на адвокатско възнаграждение, което се заплаща за процесуалното

представителство. Подобна теза, при която едно конституционно прогласено право на гражданите се отъждествява с адвокатското възнаграждение е неприемливо.

Такова твърдение би означавало, при различно адвокатско възнаграждение за защита на едно и също право да се приеме, че в непълен обем е приложена конституционната норма, ако в дадения случай възнаграждението е по-ниско, и да се претендира нарушаването ѝ от страна на съответния защитник. Нещо повече, при безплатно оказване на адвокатската защита, съгласно чл. 38, ал. 1 от Закона за адвокатурата да се поддържа, че лицето е било лишено от право на защита, тъй като в последната хипотеза не е заплатило възнаграждение. Подобно твърдение не може да бъде споделено.

Намирам, че при разглеждане на текста на отменената т. 5 от ал. 1 на чл. 44 от ЗДДС, същият не следва да се извежда от основния текст и наименованието на нормата. С нея процесуалното представителство е определено като освободена „доставка с нестопански характер“. Както бе посочено по-горе нормата не е била оспорена и не се оспорва в тази част.

В чл. 9 ЗДДС е регламентирано, че доставка на услуга е всяко извършване на услуга и безспорно процесуалното представителство е услуга по смисъла на този закон. За тази услуга разпоредбата на чл. 36 от Закона за адвокатурата предвижда, че адвокатът има право на съответно възнаграждение за своя труд, като размерът на възнаграждението се определя в договор между адвоката и клиента. Предвидено е, че този размер трябва да бъде справедлив и обоснован и не може да бъде по-нисък от предвидения в наредба на Висшия адвокатски съвет размер за съответния вид работа. При липса на договор, по искане на адвоката или клиента адвокатският съвет определя възнаграждение съгласно наредбата на Висшия адвокатски съвет. Възнаграждението може да се уговори в абсолютна сума и/или процент върху определен интерес с оглед изхода на делото, с изключение на възнаграждението за защита по наказателни дела и по граждански дела с нематериален интерес.

Видно от горното, адвокатските услуги, включително процесуалното представителство от българските и чуждестранни адвокати и техните професионални сдружения, е доставка на услуга по смисъла на този закон цената на която се определя с договор между страните.

Дейността по предоставяне на услугата е в обсега на чл. 3 от ЗДДС за облагане на свободните професии. Това изрично е отбелязано на стр. 2 на искането, а именно: „чрез отмяната с § 12 от ЗИД на ЗДДС на чл. 44, ал. 1, т. 5 от ЗДДС упражняването на правото на процесуално представителство на гражданите ще се включи в общия режим на чл. 3 ЗДДС за облагане на свободните професии.“

Именно възнаграждението за тази услуга /доставка с нестопански характер по смисъла на ЗДДС/ е в обсега на § 12 от ЗИД на ЗДДС.

Правото на защита е основно и самостоятелно право на гражданите, което обаче не е тъждествено с адвокатското възнаграждение.

То не е тъждествено и с правото на избор, дали самостоятелно да упражнява собствените си права, или чрез защитник.

Правото на защита е различно и от правото на избор измежду всички адвокати, придобили необходимата правоспособност и вписани в регистъра на адвокатската колегия, след полагане на клетва, която гласи, че ще изпълняват добросъвестно задълженията си като адвокати в съответствие с Конституцията, законите на Република България и морала, ще бъдат достойни за необходимите за професията доверие и уважение и чрез поведението си при нейното упражняване и в обществото ще проявяват уважение към съда и органите на властта, ще защитават с всички допустими от закона средства правата и законните интереси на доверителите и подзащитни и няма да издават тайните им.

Правото на защита не може да се отъждестви също така и с правото на гражданите да сключват сделка за предоставяне на стоки или услуги и да уговарят цената по нея, включително по договора, посочен в чл. 36 от Закона за адвокатурата.

Безспорно е, че прогласеното с разпоредбата на чл. 56 от Конституцията на Република България право на защита на гражданите, когато са нарушени или застрашени техни права или законни интереси е едно от основните права. Това право е доразвито в изр.второ на чл. 56 от Конституцията, а именно, че и в държавните учреждения всеки може да се явява със защитник. Правото на защита пред правораздавателните органи е изрично регламентирано и в други конституционни разпоредби. Така в нормата на чл. 30, ал. 4 се предвижда, че всеки има право на адвокатска защита от момента на задържането му или на привличането му като обвиняем, а в чл. 122 е предвидено, че гражданите и юридическите лица имат право на защита във всички стадии на процеса.

Основните права на гражданите, включително правото на защита, са форма на лични и обществени ценности. Правото на защита, което завършва каталога на основните права в Конституцията, има своето особено място.

Предвид изложеното правото на защита по никъкак начин не може да се отъждестви с адвокатското възнаграждение. Както бе посочено по-горе, в случая до влизане в сила на процесната норма, по същество от заплащане на данък върху добавената стойност е било освободено възнаграждението, която е уговаряно между страните, т.е. цената на сделката, определена съобразно чл. 36 от Закона за адвокатурата. Съгласно тази разпоредба адвокатът има право на възнаграждение за своя труд, като размерът на възнаграждението се определя в договор между адвоката и клиента. Този размер трябва да бъде справедлив и обоснован и не може да бъде по-нисък от предвидения в наредба на Висшия адвокатски съвет размер за съответния вид работа. При липса на договор, по искане на адвоката или клиента адвокатският съвет определя възнаграждение съгласно наредбата на Висшия адвокатски съвет. Възнаграждението може да се уговори в абсолютна сума и/или процент върху определен интерес с оглед изхода на делото, с изключение на възнаграждението за защита по наказателни дела и по граждански дела с нематериален интерес.

Именно това неплащане е отменено с § 12 от ЗИД на ЗДДС. Отмяната на чл. 44, ал. 1, т. 5 от ЗДДС по никакъв начин не прегражда и не ограничава пътя за защита на лицата, респ. не накърнява правото на защита, когато са нарушени или застрашени техни права или законни интереси.

3. Като аргумент на твърдението за противоконституционност спрямо чл. чл. 56 и свързаните с него чл. 30, ал. 4 и чл. 122 от Конституцията на Република България се сочи и че данъчната тежест ще се понесе от физическите лица.

Необходимо е да се подчертае, че този факт не може да бъде аргумент, с който да се обосновава противоконституционност на данъчни разпоредби.

Да се приеме подобна теза би означавало, под страх за установяване на данъчна тежест за гражданите, да не се прилага конституционната норма на чл. 84, т. 3 от Конституцията на Република България и редица други конституционни норми.

Следва да се има предвид, че изпълнението на предвидените в Конституцията на Република България норми, включително тези които обезпечават основните права на гражданите, финансово се осигуряват чрез бюджета на държавата, а съгласно чл. 2, ал. 2 от Закона за устройство на държавния бюджет приходите на държавата са данъчни и неданъчни и се набират от физически и юридически лица по ред, определен със закон.

Наред с гореизложеното, това твърдение е и неточно, с оглед разпоредбата на чл. 38, ал. 1 от Закона за адвокатурата, предвиждаща възможността за безплатни адвокатски услуги при които потребителите на услугата не понасят никаква тежест.

20

Не е взето предвид също така, че съгласно чл. 67, ал. 3 от Закона за данък върху добавената стойност в случаите, когато данъкът не е посочен отделно се счита че същият е включен в цената и също не се понася от получаващия услугата.

Гореизложените две хипотези са относими за заплащането на услугата. В тази посока, при положение, че се търси начин за намаляване цената на услугите, оказвани от българските и чуждестранни адвокати и техните формирания, следва да се обсъди евентуално прилагане на нормата на чл. 67, ал. 3 от ЗДДС и намаляване на размерите, установени в Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, издадена от Висшия адвокатски съвет /Обн., ДВ, бр. 64 от 2004 г., изм. и доп., бр. 2 от 2009 г./, а не противоконституционност.

Определянето на размерът на възнаграждението за услугите, оказвани от българските и чуждестранни адвокати и техните формирания, и още по-малко предвидената отчетност във връзка с данъчното облагане обаче, не може да обоснове искане за противоконституционност, при положение че няма норма в Конституцията, която да предвижда освобождаване на тези възнаграждения от данъчно облагане.

С оглед изложеното, искането за установяване на противоконституционност на § 12 от ЗИД на ЗДДС спрямо чл. 56 и свързаните с него чл. 30, ал. 4 и чл. 122 от Конституцията на Република България е необосновано и не следва да бъде уважено.

II. По съмненията и твърденията за противоречие на § 12 от ЗИД на ЗДДС спрямо чл. 60, ал. 1 от Конституцията на Република България

Искането се основа на необоснованото разбиране, че нормата на чл. 60, ал. 1 от Конституцията е приложима и правилата, установени с нея, са относими за всички данъци – преки и косвени.

С тази норма е регламентирано, че гражданите са длъжни да плащат данъци, установени със закон, съобразно техните доходи и имущество. При това е безспорно, че посочената конституционна норма не е относима за всички данъчни субекти и за всички данъци.

На първо място е видно, че в нея не са визирани юридическите лица, за които в специалните закони са установени данъчни задължения, срокове и ред за заплащането им.

На второ място, тази норма не е относима за всички данъци. Безспорно е, че тя е относима за преките данъци, които е предвидено да се установяват, съобразно доходите и имуществото на лицата. Това са данъците, установени със Закона за данъците върху доходите на физическите лица и Закона за местните данъци и такси.

Извън обсега на чл. 60, ал. 1 обаче са косвените данъци, какъвто е данъка върху добавената стойност.

Първоначално данъка върху добавената стойност е регламентиран със Закона за данък върху добавената стойност /Обн., ДВ, бр. 90 от 1993 г., изм. и доп., бр. 57 от 1995 г., бр. 16, 56 и 104 от 1996 г., бр. 51, 86 и 111 от 1997 г., бр. 15, 71, 89, 93 и 153 от 1998 г., отм., бр. 153 от 23.12.1998 г., в сила от 1.01.1999 г. /.

С този закон е отменен Закона за данък върху оборота и акцизите /Обн., Изв., бр. 91 от 1951 г., изм. и доп., бр. 62 от 1956 г., бр. 76 и 91 от 1957 г., бр. 12 от 1958 г., бр. 11 от 1960 г., ДВ, бр. 99 от 1963 г., бр. 38 от 1989 г., бр. 19 и 82 от 1991 г., бр. 66 и 105 от 1992 г., бр. 69 от 1993 г., отм., бр. 19 от 2.03.1994 г., в сила от 1.04.1994 г. /.

Понастоящем този косвен данък е нормиран със сега действащия Закон за данък върху добавената стойност.

За нуждите на данъчното облагане, Закона за данък върху оборота и акцизите третира оборотите от продажби на някои потребителски стоки, а Закона за данък върху добавената стойност, който го отменя, третира доставките на стоки и услуги.

21

Този данък, както и другите косвени данъци /акцизите/, не е обвързан с доходите и имуществото на данъчнозадължените лица, а с оборотите от продажби, респ. доставките на стоки и услуги.

За разлика от преките, при косвените данъци потреблението е бъдещо несигурно събитие и крайният потребител не е известен, поради което доходите и имуществото на потребителя не могат да бъдат критерии за определянето и да бъдат регламентирани съобразно чл. 3, ал. 1 от Закона за нормативните актове. Косвените данъци са били подчинени и се подчиняват на други правила, които са свързани с оборота, респ. доставката на стоки и услуги.

С оглед изложеното не може да бъде споделено твърдението, че и косвените данъци попадат в обсега на нормата на чл. 60, ал. 1 от Конституцията на Република България. Тази конституционна норма е относима само за преките данъци, установени със Закона за данъците върху доходите на физическите лица и Закона за местните данъци и такси.

- Доводите, че с процесната норма се установяват ограничения, основани на имущественото състояние на адвокатите, обуславящо различен данъчен режим, също са необосновани. Действително закона предвижда съответен данъчен режим и регистрация, но това не е с оглед имущественото състояние на данъчно задължените лица, а с оглед осъществяването на доставки, определени в стойностно изражение.

С оглед изложеното съмнението и твърдението, че процесната норма накарнява нормата на чл. 60, ал. 1 от Конституцията е неоснователно и необосновано.

III. По отношения искането за обявяване противоконституционност на § 12 от ЗИД за ЗДДС спрямо чл. 6, ал. 2 Конституцията на Република България

Считам, че изясняването на съответствието на § 12 от ЗИД на ЗДДС спрямо чл. 6, ал. 2 от Конституцията, предполага отговор на въпросите:

1. Дали Конституцията, уреждайки равенството пред закона, изключва възможността за обвързване на процесуалното представителство, чрез което се осъществява правото на защита с данъчни задължения и

2. Дали процесната отменителна норма създава ограничения или привилегии за отделни граждани, основани на някой от признаците, регламентирани в посочената конституционна норма.

При анализ на конституционните норми, уреждащи равенството пред закона, не се установи да е изключена възможността за въвеждане на данъчни задължения във връзка с възнаграждението, което се уговаря между страните, т.е. цената на сделката, за процесуално представителство в досъдебни, съдебни, административни и арбитражни производства. При това отговора на първия въпрос е отрицателен.

Регламентираните с чл. 6, ал. 2 от Конституцията признаци, които би следвало да бъдат обект на изследване за отговор по втория въпрос са: раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние.

В случая, с процесната норма изцяло е отменена разпоредбата на чл. 44, ал. 1, т. 5 от ЗДДС.

Отменителната норма не въвежда изключения - ограничения или привилегии, основани на някой от признаците, посочени в чл. 6, ал. 2 от Конституцията на Република България.

Тази норма е адресирана до всички лица.

С оглед изложеното, искането за обявяване на противоконституционност на разпоредбата на § 12 от ЗИД за ЗДС спрямо чл. 6, ал. 2 Конституцията на Република България е необосновано и не следва да бъде уважено.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ, без да се изключват изложените по-горе съображения, би могло да се обобща, че:

1. Република България е правова държава. Тя се управлява според Конституцията и законите на страната. Държавна власт се упражнява на основата на Конституцията и на закони, които не ѝ противоречат. В изпълнение на този принцип, Народното събрание (НС) упражнява изключителната си компетентност да въвежда данъци като бюджетни приходи, да определя техния размер и субектите на данъчното облагане. В рамките на законодателната целесъобразност и своята данъчна политика Парламентът е властен да преценява тежестта на данъците, да въвежда данъчни облекчения и утежнения. Конституционният съд в редица свои решения е изразявал становище, че не противоречи на Конституцията регламентирането от Народното събрание със закон на данъчно задължените лица, определянето на обхвата на понятието "независима икономическа дейност", на вида на дейностите, свързани с облагане, както и освобождаването от облагане, което становище поддържам.

2. Това, че на определен етап от развитие на законодателството част от дейността на адвокатите, свързана с процесуалното представителство на физически лица, е била определена като освободена сделка не означава, че на друг етап това не може да се измени. Изрично в мотивите на Решение № 1 от 28.02.2008 г. на КС по к. д. № 10/2007 г. /Обн., ДВ, бр. 27 от 2008 г./ е подчертано, че „конституционния статут на адвокатурата не е основание за ограничаване на изключителните правомощия на НС по своя преценка, без да засяга основни начала или принципи на основния закон, да третира адвокатите или техните професионални формирания като субекти на данъчни задължения”.

3. Процесната отменителна норма не засяга основни начала и принципи, установени в Конституцията на Република България:

- Нормата е приета в съответствие с чл. 84, т. 3 от Конституцията на Република България – със закон от Народното събрание.

- Отмяната не е в обсега на ал. 2 на чл. 60 от Конституцията – с нея не са създават утежнения или облекчения, а се възстановява предишния режим на данъчно облагане, действащ до 19.12.2007 г., който не е оспорван и отменен като противоконституционен;

- Измененията на законите, при които се отменят установени преди привилегии, не съставлява утежнение по смисъла на чл. 60, ал. 2 от Конституцията;

- Нормата не накърнява и основополагащото разбиране на законодателя, изразено в основния закон, а именно, че всички граждани са равни пред закона – тя е адресирана до всички лица /български и чуждестранни адвокати и техните сдружения/ и не въвежда ограничения на правата или привилегии, основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние. Обратното, с нея се отстранява, установена преди, привилегия за неплащане на ДДС и отчетност за част от дейността на адвокатите. Това бе привилегия на тези лица, упражняващи свободна професия, спрямо останалите свободни професии установена за определен период от време,;

- Обект на отмяна е неплащането на данък върху добавената стойност върху възнаграждението за дейността на българските и чуждестранни адвокати и техните професионални формирвания;
- Отмяната не ангажира гражданите с отчетност относно доставката и не може да се поддържа, че с тази отменителна норма се въвежда отчетност на упражняване на конституционно прогласени права;
- Правото на защита е основно и лично право. То не може да се отъждествява с адвокатското възнаграждение;
- С процесната норма не се прегражда пътя за упражняване на правото на защита и то не се ограничава.

С оглед изложените съображения, МОЛЯ искането за установяване на противоконституционност на § 12 от ЗИД на ЗДДС спрямо чл. 56 и свързаните с него чл. 30, ал. 4 и чл. 122, чл. 60, ал. 1 и чл. 6, ал. 2 от Конституцията на Република България да бъде отхвърлено като неоснователно.

МИНИСТЪР:

